

3. QUAN HỆ DÂN TỘC VÀ TÔN GIÁO Ở VIỆT NAM

3.1 Đặc điểm quan hệ dân tộc và tôn giáo ở Việt Nam

Quan hệ dân tộc và tôn giáo là sự liên kết, tác động qua lại, chi phối lẫn nhau giữa dân tộc với tôn giáo trong nội bộ một quốc gia, hoặc giữa các quốc gia với nhau trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội.

Quan hệ dân tộc và tôn giáo được biểu hiện dưới nhiều cấp độ, hình thức và phạm vi khác nhau. Ở nước ta hiện nay, mối quan hệ này có những đặc điểm mang tính đặc thù cơ bản sau:

- Việt Nam là một quốc gia đa dân tộc, đa tôn giáo; quan hệ dân tộc và tôn giáo được thiết lập và củng cố trên cơ sở cộng đồng quốc gia – dân tộc thống nhất:

+ Về dân tộc: **Việt Nam là quốc gia đa dân tộc với 54 dân tộc anh em. Mỗi dân tộc, kể cả người Kinh (Việt) đều lưu giữ những hình thức tín ngưỡng, tôn giáo riêng của mình.**

+ Về tôn giáo: **Tính đến tháng 12/2020, Nhà nước ta đã công nhận và cấp đăng ký hoạt động cho 43 tổ chức tôn giáo thuộc 16 tôn giáo với 26 triệu tín đồ.** Trong lịch sử cũng như hiện tại, các tôn giáo ở Việt Nam có truyền thống gắn bó chặt chẽ với dân tộc, đồng hành cùng dân tộc, gắn đạo với đời. Mọi công dân Việt Nam không phân biệt dân tộc, tín ngưỡng và tôn giáo nhìn chung đều đoàn kết ý thức rõ về nguồn cội, về một quốc gia – dân tộc thống nhất cùng chung sức xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

- Quan hệ dân tộc và tôn giáo ở Việt Nam chịu sự chi phối mạnh mẽ bởi tín ngưỡng truyền thống:

+ Chính tín ngưỡng truyền thống đã làm nên nét đặc thù trong quan hệ dân tộc và tôn giáo ở Việt Nam, thậm chí, nó còn chi phối mạnh mẽ làm biến đổi các nền văn hóa, hay các tôn giáo bên ngoài khi du nhập vào Việt Nam. Việt Nam là nơi hội tụ của nhiều nền văn hóa trên thế

giới và phần lớn các tôn giáo đều là tôn giáo ngoại sinh. Các nền văn hóa hay các tôn giáo từ bên ngoài du nhập vào muốn “cắm rễ” vào dân tộc và phát triển được trên lãnh thổ Việt Nam đều phải biến đổi ít nhiều để phù hợp với truyền thống dân tộc, với nền tảng văn hóa bản địa, trong đó có sự chi phối của tín ngưỡng truyền thống, nhất là tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên.

Sự biến đổi của Phật giáo, khi vào Việt Nam là những ví dụ điển hình: Đi lễ chùa đầu năm là một nét đẹp trong văn hóa truyền thống của người dân Việt Nam từ ngàn xưa. Sau lễ giao thừa, người dân lên chùa cầu cho gia đình một năm mới bình an, hạnh phúc, đất nước được thái hòa,... Những năm gần đây, cùng với đà phát triển của đất nước, nhiều ngôi chùa được trùng tu và xây mới khang

trang ở khắp các tỉnh, thành. Người đi lễ chùa vào các ngày rằm, mừng một hằng tháng, vào dịp lễ tết ngày càng đông hơn. Sau nghi lễ giao thừa chào đón năm mới, đền, chùa và các cơ sở thờ tự của tín ngưỡng dân gian luôn nườm nượp khách dâng hương. Không khí nhộn nhịp này diễn ra từ ngày đầu năm mới đến hết tháng Giêng.

+ Các hiện tượng tôn giáo mới có xu hướng phát triển mạnh làm ảnh hưởng đến đời sống cộng đồng và khối đại đoàn kết toàn dân tộc:

+Từ khi đất nước thực hiện đường lối đổi mới toàn diện, kinh tế thị trường, toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế sâu rộng thì đời sống tín ngưỡng, tôn giáo của người Việt Nam phát triển, trong đó xuất hiện một số hiện tượng tôn giáo mới như Long hoa Di lạc, Tin Lành Vàng Chữ, Thanh Hải vô thượng sư, Tiên rồng...; các tổ chức đội lốt tôn giáo như Tin Lành Đền Ga, Hà Môn ở Tây Nguyên. Tính chất mê tín của các tôn giáo mới khá rõ. Thậm chí một số nhóm lợi dụng niềm tin tôn giáo để tuyên truyền những nội dung gây hoang mang trong quần chúng, hay thực hành những nghi lễ phản văn hóa, truyền đạo trái phép, phán tán các tài liệu có nội dung xuyên tạc đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, làm phương hại đến mối quan hệ dân tộc và tôn giáo, làm ảnh hưởng đến khối đại đoàn kết dân tộc, đoàn kết tôn giáo; gây ra nhiều vấn đề phức tạp và tác động tiêu cực đến tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở nhiều vùng dân tộc.

Ví dụ: **Hội Thánh Đức Chúa Trời**

Mẹ. Luật Tín ngưỡng, tôn giáo của Nhà nước ta tôn trọng quyền tự do tín ngưỡng, theo hoặc không theo một tôn giáo nào của công dân. Tuy nhiên, “Hội thánh Đức Chúa Trời Mẹ” lại chủ ý phát triển nhanh, rộng tôn giáo của họ bằng cách o ép, mua chuộc, dụ dỗ. Về **thần quyền, họ dọa dẫm tín đồ nếu không theo, không đi sinh hoạt, không từ bỏ**

gia đình, bàn thờ... sẽ không được làm “lễ vượt qua”, khi chết sẽ bị đày xuống “hồ lửa”.

Ngược lại nếu tin, làm theo, khi chết sẽ được lên “nước thiên đàng, làm tiên, hoàng tử”.

Hoặc họ tuyên truyền về “ngày tận thế”, “chúa tái lâm” để hù dọa. Họ còn cử người “chăm sóc” để củng cố đức tin. Có trường hợp họ **cưỡng ép, “áp giải” đi sinh hoạt**. Nhiều người lơ theo muốn thoát ra cũng rất khó. Rất nhiều người khi theo hội thánh này đã bỏ bê công việc, vợ chồng mâu thuẫn, sinh viên, học sinh đang dở việc học hành...

Do vậy, các hiện tượng tôn giáo mới phát triển mạnh hiện nay cần phải được quản lý tốt nhằm đảm bảo sự ổn định chính trị quốc gia và đảm bảo giải quyết tốt mối quan hệ dân tộc và tôn giáo ở nước ta.

Các thế lực thù địch thường xuyên lợi dụng vấn đề dân tộc và vấn đề tôn giáo nhằm thực hiện “diễn biến hòa bình”, nhất là tập trung ở 4 khu vực trọng điểm: Tây Bắc, Tây Nguyên, Tây Nam Bộ và Tây duyên hải miền Trung:

+Trong những năm gần đây, thế giới xuất hiện những vấn đề mới trong dân tộc và tôn giáo, trong các hoạt động kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội... Các thế lực xấu, thù địch đã triệt để lợi dụng những vấn đề này, kết hợp với những hoạt động trong nước ta về dân tộc và tín ngưỡng, tôn giáo với những âm mưu tạo ra “điểm nóng”, gây mất ổn định xã hội... Đây là những vấn đề bức xúc, đang nổi lên ở một số địa bàn trọng yếu, nhạy cảm, những khu vực biên giới, vùng sâu, vùng xa có sự đa dạng về thành phần tộc người và tín ngưỡng, tôn giáo, đặc biệt là tập trung ở khu vực Tây Bắc, Tây Nguyên, Tây Nam Bộ và Tây duyên hải miền Trung. Lợi dụng vấn đề dân tộc và tôn giáo, các thế lực thù địch thực hiện chiến lược “diễn biến hòa bình” tuyên truyền xuyên tạc, kích động tư tưởng chính trị, ly khai, chủ nghĩa dân tộc hẹp hòi nhằm thực hiện ý đồ phá hoại mối quan hệ dân tộc và tôn giáo, từ đó âm mưu phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc và đoàn kết tôn giáo ở nước ta.

Ví dụ: tháng 6 năm 1965, tại miền Nam Việt Nam, dựa vào lực lượng trong một số tổ chức đã có thời làm tay sai cho thực dân Pháp, đế quốc Mỹ đã tổ chức thành lập "Mặt trận thống nhất đấu tranh của các chủng tộc bị áp bức", viết tắt là FULRO (viết tắt 5 chữ đầu của tổ chức này theo tiếng Pháp: Front Unifié Libération Races Opprimées). Mục tiêu trước mắt của đế quốc Mỹ là dùng FULRO để gây sức ép với chính quyền tay sai và chống phá cách mạng, mục tiêu lâu dài là dựng ngọn cờ FULRO để tiến tới lập khu "tự trị" ở Tây Nguyên, hòng chia cắt sự thống nhất của đất nước ta.

3.2. Định hướng giải quyết mối quan hệ dân tộc và tôn giáo ở Việt Nam hiện nay

Để giải quyết tốt mối quan hệ dân tộc và tôn giáo, Đảng Cộng sản Việt Nam chỉ rõ: “...**Nghiêm trị những âm mưu, hành động chia rẽ, phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc...Đồng thời chủ động phòng ngừa, kiên quyết đấu tranh với những hành vi lợi dụng tín ngưỡng, tôn giáo để chia rẽ, phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc hoặc những hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo trái quy định của pháp luật về dân tộc, tôn giáo và nhân quyền để kích động quần chúng, chia rẽ tình đoàn kết dân tộc, đoàn kết tôn giáo.**

Tóm lại, nhận diện rõ những đặc điểm của quan hệ dân tộc và tôn giáo ở nước ta hiện nay để một mặt tiếp tục phát huy hiệu quả và tăng cường mối quan hệ tốt đẹp giữa dân tộc và tôn giáo tạo sự đồng thuận, đoàn kết dân tộc, đoàn kết tôn giáo nhằm xây dựng một nước **Việt Nam dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh** Mặt khác, chủ động phòng ngừa, ngăn chặn mọi tác động tiêu cực và kiên quyết đấu tranh chống mọi hành động lợi dụng quan hệ dân tộc và tôn giáo gây mất trật tự an toàn xã hội, gây mất ổn định chính trị và phá hoại sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa ở nước ta hiện nay.

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

Dân tộc Việt Nam có bao nhiêu dân tộc anh em cùng sinh sống?

- A. 53
- B. 52
- C. **54**
- D. 55